

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

2.3 ביוני 2008

239

כ' בסיוון התשס"ח

עמוד

350	הצעת חוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים, התשס"ח-2008
353	הצעת חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה (תיקון מס' 12) (איסור הפליה בשל מצב רפואי), התשס"ח-2008
354	הצעת חוק בתי המשפט (תיקון מס' 51) (רוב מיוחד למינוי שופט בית המשפט העליון), התשס"ח-2008

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת:

הצעת חוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים, התשס"ח-2008

- הגדרות 1. בחוק זה -
- "מוסד חינוך" - כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949;
- "מוסד חינוך תרבותי ייחודי" - מוסד חינוך שלומדים בו תלמידים בכיתות ט' עד י"ב, כולן או חלקן, שניתן בו חינוך שיטתי בהתאם למאפיינים הייחודיים של הקבוצה התרבותית הייחודית הלומדת בו, וקיבל הכרה לפי סעיף 2;
- "מוסד חינוך חרדי" - מוסד חינוך תרבותי ייחודי המיועד לקבוצת האוכלוסייה החרדית, שמטרתו ללמד את תלמידיו לימודי קודש על פי ההלכה היהודית;
- "קבוצה תרבותית ייחודית" - קבוצת אוכלוסייה שיש לה מאפיינים תרבותיים ייחודיים והיא אחת מאלה:
- (1) קבוצת האוכלוסייה החרדית;
- (2) קבוצת אוכלוסייה אחרת שקבע השר, בצו, באישור ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת;
- "השר" - שר החינוך.
2. הכרה במוסד חינוך תרבותי ייחודי
- (א) המבקש להכיר במוסד חינוך כמוסד חינוך תרבותי ייחודי, רשאי לפנות אל השר בבקשה להכרה, לפי הוראות שיקבע השר (להלן - בקשת הכרה).
- (ב) השר רשאי להכיר במוסד חינוך כמוסד חינוך תרבותי ייחודי אם ראה שהתקיימו בו כל אלה:
- (1) ניתן בו חינוך שיטתי בהתאם למאפיינים הייחודיים של הקבוצה התרבותית הייחודית הלומדת בו, ותכנית הלימודים בו ואורח הפעילות במסגרתו אינם נוגדים את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית;
- (2) יש בו צוות מינהלי, לרבות שירותי מזכירות ושרות, וכן אבטחה;
- (3) לומדים בו תלמידים במספר מוערי שקבע השר, ומשך הלימודים בו הוא כפי שקבע, בהתחשב במאפייניהם ובצורכיהם המיוחדים של מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים של כל קבוצה תרבותית ייחודית.

דברי הסבר

לייחס לזכויות של קבוצות אוכלוסייה ייחודיות ובצורך להבטיח תנאי חינוך נאותים ללומדים במוסדות החינוך של קבוצות אלה, בין היתר באמצעות תקצוב נאות.

סעיף 2 מוצע להסמיך את השר להכיר במוסד חינוך שלומדים בו תלמידים בכיתות ט' עד י"ב, כולן או חלקן, כמוסד חינוך תרבותי ייחודי, אם ראה שמתקיימים בו תנאים אלה: ניתן בו חינוך שיטתי בהתאם למאפיינים הייחודיים של הקבוצה התרבותית הייחודית הלומדת בו, תכנית הלימודים בו ואורח הפעילות במסגרתו אינם נוגדים את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, יש בו צוות מינהלי ואבטחה, וכן, בהתחשב במאפיינים ובצרכים המיוחדים של מוסד החינוך - המספר המוערי של תלמידים הלומדים בו ומשך הלימודים בו הם כפי שיקבע השר.

במדינת ישראל יש קבוצות תרבותיות שונות, המקיימות אורח חיים המיוחד להן ויש להן מאפיינים תרבותיים ייחודיים, ובהן קבוצת האוכלוסייה החרדית. במוסדות חינוך של קבוצות כאמור לומדים תלמידים רבים, וזה שנים עומדת על סדר היום הציבורי שאלת התקצוב של אותם מוסדות על ידי רשויות המדינה.

מטרתה של הצעת החוק המתפרסמת בזה היא לאפשר קיום של מוסדות חינוך של קבוצת האוכלוסייה החרדית וקבוצות אוכלוסייה אחרות ששר החינוך (להלן - השר) יקבע, באישור ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, על ידי הכרה בהם כמוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים וקביעת מנגנון לתקצובם. זאת, נוכח ההכרה בחשיבות שיש

1. הצעות חוק נמ' פ/2714/17 ופ/2733/17: הועברו לוועדה ביום י"ח בתמוז התשס"ז (4 ביולי 2007).

2. ס"ח התש"ט, עמ' 287.

- (ג) השר יחליט בבקשת ההכרה ויודיע על החלטתו למבקש בתוך ארבעה חודשים מיום הגשתה.
3. (א) סירב השר לבקשת הכרה, רשאי המבקש, בתוך 21 ימים מיום שהודע לו על הסירוב, ערר לערור על החלטה בפני ועדת הערר שמונתה לפי סעיף זה.
- (ב) לכל קבוצה תרבותית ייחודית תוקם ועדת ערר לעניינה, שימנה השר, ואלה חבריה:
- (1) מי שכשיר להיות שופט בית משפט מחוזי, לאחר התייעצות עם שר המשפטים, והוא יהיה יושב ראש הוועדה;
- (2) נציג משרד החינוך;
- (3) נציג ציבור מקרב אותה קבוצה.
- (ג) השר, באישור ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, יקבע הוראות לענין סדרי הדין בוועדות הערה.
- (ד) הודעה בדבר מינוי ועדת ערר תפורסם ברשומות.
- (ה) ועדת ערר תהא רשאית ליתן כל החלטה שהשר היה רשאי לתת לפי סעיף 2.
- (ו) החלטת ועדת ערר ניתנת לערעור, בתוך 21 ימים, לפני בית המשפט לעניינים מינהליים.
4. נוכח השר כי לא התקיים או חדל להתקיים תנאי מהתנאים לקבלת הכרה כאמור בסעיף 2, רשאי הוא להתרות על כך בכתב במי שקיבל את ההכרה, ואם התנאי לא קיים בתוך שלושה חודשים מיום ההתראה, רשאי השר לבטל את ההכרה; על החלטת השר לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיף 3, בשינויים המחויבים.
5. (א) השתתפות המדינה בתקציבו של מוסד חינוך תרבותי ייחודי, בכל שנת לימודים, תהיה בשיעור של 60 אחוזים מיחידת המימון עבור כל תלמיד הלומד בו; בסעיף זה, "יחידת מימון" - מימון המדינה בעבור תלמיד הלומד במוסד חינוך על-יסודי במסלול לימודים עיוני באותה שנת לימודים.
- (ב) תלמיד שהוא ילד בעל צרכים מיוחדים, כהגדרתו בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988,² שנקבעה זכאותו לחינוך מיוחד לפי החוק האמור (להלן - ילד בעל צרכים מיוחדים), ולומד במוסד חינוך תרבותי ייחודי, זכאי לקבל תוספת מימון, נוסף על יחידת המימון; השר יקבע הוראות לענין תוספת המימון לתלמידים כאמור, לרבות סכומה והתנאים לקבלתה.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיפים** מבקש ההכרה במוסד חינוך כמוסד חינוך תרבותי ייחודי יהיה רשאי לערור לפני ועדת ערר על החלטת השר לסרב להכיר במוסד חינוך כמוסד חינוך תרבותי ייחודי או על החלטתו לבטל הכרה שניתנה. בראש הוועדה יעמוד מי שכשיר להיות שופט בית משפט מחוזי, ויהיו חברים בה נציג משרד החינוך ונציג ציבור מקרב קבוצת האוכלוסייה שעניינה נדון בוועדה. החלטות ועדות הערר יהיו נתונות לערעור בפני בית משפט לעניינים מינהליים.
- סעיף 5** מוצע ליצור מנגנון תקצוב למימון פעילותם של מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים. המימון יינתן בעבור כל תלמיד בהתאם למספר התלמידים הלומדים במוסד. שיעור התקצוב בכל שנת לימודים ייגזר מיחידת המימון למימון עלות לימודיו של תלמיד במוסד חינוך על-יסודי במסלול לימודים עיוני באותה שנת לימודים. מוצע לקבוע כי בעבור תלמידים עם צרכים מיוחדים באותם מוסדות חינוך תינתן תוספת מימון כפי שיקבע השר.

² ס"ח התשמ"ח, עמ' 114.

הצעות חוק הכנסת - 239, כ' בסיוון התשס"ח, (23.6.2008)

- חובת היוועצות 6. תקנות לפי סעיפים 2(א) ו-3(ב) ו-5(ב), יותקנו, לגבי כל קבוצה תרבותית ייחודית, לאחר התייעצות עם גורמים באותה קבוצה שהם בעלי מומחיות בתחום החינוך, כפי שקבע השר, ולעניין מוסדות חינוך חרדיים - גם עם ועד הישיבות בארץ ישראל.
- תחילה 7. תחילתו של חוק זה: ארבעה חודשים מיום פרסומו (להלן - יום התחילה).
- תקנות ראשונות לפי סעיפים 2(א) ו-3(ב) ו-5(ב) יותקנו בתוך שלושה חודשים מיום פרסומו של חוק זה. 8.
- הוראות מעבר 9. מוסד חינוך שלומדים בו תלמידים בכיתות ט' עד י"ב, כולן או חלקן, ניתן בו חינוך שיטתי בהתאם למאפיינים הייחודיים של הקבוצה התרבותית הייחודית הלומדת בו, וקיבל מימון מהמדינה או מרשות מקומית ערב פרסומו של חוק זה, רשאי להמשיך ולקבל מימון כאמור עד לתום שנה מיום התחילה, ובלבד שהוגשה לגביו בקשת הכרה בתוך 90 ימים מיום התחילה; הוראה זו תחול גם לגבי מימון שקיבל מוסד כאמור בעבור ילדים בעלי צרכים מיוחדים.
- תיקון חוק לימוד חובה 10. בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949, בסעיף 5, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
" (או) הורים של ילדים או של נערים, וכן והנערים עצמם, הלומדים באופן סדיר במוסד חינוך תרבותי ייחודי כהגדרתו בחוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים, התשס"ח-2008, יהיו פטורים מן החובות המוטלות עליהם לפי סעיף 4."
- תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים 11. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000,³ בתוספת השנייה, אחרי פרט 13 יבוא:
" (14) ערעור לפי סעיפים 3(ו) ו-4 לחוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים, התשס"ח-2008."

דברי הסבר

שלא תעלה על שנה מיום התחילה של החוק המוצע. בתנאי שבתוך 90 ימים מאוחר מועד הוגש לגביו בקשת הכרה.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תרון ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת בסוגיות הנוגעות להסדר המוצע, לרבות אופן ההגדרה של קבוצה תרבותית ייחודית אשר היכול בהסדר שיצר החוק המוצע ויכולתה לעצב את מוסדות החינוך שלה בהתאם למאפייניה הייחודיים, וכן התנאים להכרה במוסד חינוך כמוסד חינוך תרבותי ייחודי והיחס בין הוראות החוק המוצע לבין הוראות חוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969.

השפעה על זכויות על הילד

הצעת החוק נועדה להבטיח תנאי חינוך הולמיים גם לתלמידים במוסדות החינוך של קבוצות אוכלוסייה מסוימות בחברה הישראלית. בין היתר באמצעות תקצוב נאות, נוכח ההכרה בייחודן של קבוצות אלה.

עלות תקציבית

להערכת משרד האוצר, העלות התקציבית של הצעת החוק היא כ-141 מיליון שקלים חרשיים לשנה.

עב זאת, כיון שהממשלה נתנה את הסכמתה להצעת החוק, לא מרוכז בהצעת חוק תקציבית כהגדרתה בסעיף 3ג לחוק יסוד: משק המדינה.

חברי הכנסה: יעקב ליצמן, אברהם רביץ, מאיר פרוש, משה גפני, שמואל הלפרט, יעקב כהן, יעקב מרגל, דוד אזולאי, נסים זאב, יצחק וקנין, חיים אמסלם, אברהם מיכאלי

סעיף 6 מוצע לקבוע כי בעת התקנת תקנות בעניינים המנויים בסעיפים 2(א) ו-3(ב) ו-5(ב), תוטל על השר חובת התייעצות, לגבי כל קבוצה תרבותית ייחודית, עם גורמים מאותה קבוצה שהם בעלי מומחיות בתחום החינוך. לעניין מוסדות חינוך חרדיים יהיה עליו להיוועץ גם בוועד הישיבות בארץ ישראל.

סעיפים 7 ו-8 מוצע כי תחילתו של החוק המוצע תהא בתוך ארבעה חודשים מיום פרסומו, וכי תקנות ראשונות בעניינים הנחוצים להפעלתו יותקנו בתוך שלושה חודשים מיום פרסומו.

סעיף 9 נוכח פסק הדין בבג"ץ 10296/02 ארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים, בסמינרים ובמכללות נ' שרת החינוך, התרבות והספורט, פ"ד נט (3) 224, נוצר קושי בהמשך תקצוב של מוסדות חינוך חרדיים מסוימים כפי שהיה נהוג בעבר, בשל קביעת בית המשפט לגבי הסדרי המימון ועמידתם בתנאי החוק והתקנות הקיימים. יצוין כי עתירות נוספות בעניין זה תלויות ועומדות בפני בית המשפט העליון. הוראת המעבר המוצעת באה ליתן פתרון למוסדות אלה ולמוסדות אחרים במצב דומה, ולאפשר את המשך תקצובם עד להסדרתו כאמור בחוק המוצע, על כן, מוצע לקבוע כי מוסד חינוך שלומדים בו תלמידים בכיתות ט' עד י"ב, כולן או חלקן, ניתן בו חינוך שיטתי בהתאם למאפיינים הייחודיים של הקבוצה התרבותית הייחודית הלומדת בו, ומקבל כיום מימון מהמדינה או מרשות מקומית, יוכל להמשיך ולקבל מימון זה לתקופה

³ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברת הכנסת מטעם ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת:

הצעת חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה (תיקון מס' 12) (איסור הפליה בשל מצב רפואי), התשס"ח-2008*

1. בחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988, בסעיף 2 -
- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "הורים", יבוא "מצבם הרפואי";
- (2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:
- "(ד) בסעיף זה -

"מצב רפואי" - מצב רפואי של אדם שאינו אדם עם מוגבלות כהגדרתו בסעיף 5 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, ובלבד שהמצב הרפואי אינו כרוך אלא בהגבלה שאינה מהותית על ביצוע העבודה בידי אותו אדם ואינו מסכן את שאר העובדים או את מקום העבודה;

"הגבלה שאינה מהותית" - הגבלה המחייבת את התאמת שעות העבודה של העובד באופן שאינו משנה יותר מ-25% ממתכונת העבודה הרגילה, הגבלה שבשלה פחותה יכולת העבודה של העובד בלא יותר מ-25% מיכולת העבודה הרגילה, התאמת סביבת העבודה באופן שאינו מטיל עלות על המעביד, או הגבלה אחרת שקבע השר באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת."

ד ב ר י ה ס ב ר

במצב רפואי שאינו מגביל את ביצוע העבודה הגבלה מהותית ואינו מסכן את העובדים או את מקום העבודה. לעניין זה, ייחשב מצב רפואי מצב שאינו מגביל את ביצוע העבודה הגבלה מהותית, ככל שאינו מחייב שינוי של יותר מ-25% במתכונת העבודה הרגילה, אינו גורם להפחתה של יותר מ-25% מיכולת העבודה הרגילה ואינו מחייב התאמת סביבת העבודה באופן הכרוך בעלות למעביד. כמו כן, מוצע להסמיך את שר התעשייה המסחר והתעסוקה לקבוע בתקנות הגבלות אחרות שיחשבו לבלתי מהותיות.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תשוב ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת ותדון בקביעת המודדים לסיווג ההגבלה כהגבלה שאינה מהותית.

סעיף 2 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988 (להלן - חוק שוויון ההזדמנויות), מונה רשימה של עילות שבשלן נאסרת הפליה של עובד או דורש עבודה בידי מעבידו בקשר לענייני עבודה המנויים באותו סעיף, ובתנאים שנקבעו בו. סעיף 8 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 (להלן - חוק שוויון זכויות), אוסר הפליית עובד או דורש עבודה מחמת מוגבלותו בקשר לעניינים דומים, ובתנאים שנקבעו באותו סעיף. ההוראות האמורות אינן מונעות הפליה של עובד או דורש עבודה בשל מצב רפואי שאינו מגיע כדי מוגבלות כמשמעותה בחוק שוויון זכויות.

הצעת החוק המתפרסמת בזה מבקשת להוסיף לרשימת העילות האמורות בחוק שוויון ההזדמנויות גם את מצבו הרפואי של אדם שאינו אדם עם מוגבלות, ובלבד שמדובר

חברת הכנסת אורית נוקד

* הצעת חוק מס' 3019/17: הועברה לוועדה ביום כ"ג בשבט התשס"ח (30 בינואר 2008).
י ס"ח התשמ"ח, עמ' 38; התשס"ח, עמ' 380.

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת:

**הצעת חוק בתי המשפט (תיקון מס' 51) (רוב מיוחד למינוי שופט בית המשפט העליון),
התשס"ח-2008***

תיקון סעיף 7 1. בחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984, בסעיף 7(ג), במקום הסיפה החל במילים "משפטאי מובהק" יבוא "שופט בית המשפט העליון לא תהיה אלא על דעת שבעה מחברי הוועדה".

ד ב ר י ה ס ב ר

שהוא פוסק מחייבת כל בית משפט זולתו. מטעם זה, מינויו של שופט לבית המשפט העליון הוא בעל חשיבות מיוחדת לעומת מינוי של שופט לערכאות נמוכות יותר.

הצעת החוק המתפרסמת בזה באה להבטיח כי הצעת הוועדה בדבר מינויו של שופט בית המשפט העליון, ובמובחן ממינויו של שופט בערכאות אחרות. תיעשה על יסוד הסכמה רחבה בין חברי הוועדה. מוצע כי הרוב הדרוש להחלטה כאמור יהיה רוב של שבעה מבין תשעת חבריה. ההנחה שביסוד ההצעה היא שכדי להשיג תמיכה רחבה כזאת ידרשו דיון ושכנוע הדדי בין חברי הוועדה במידה רבה מהדרוש להכרעה על יסוד רוב רגיל.

שופטים מתמנים בידי נשיא המדינה לפי בחירה של הוועדה לבחירת שופטים, לפי חוק-יסוד: השפיטה (להלן - הוועדה). הוועדה מונה תשעה חברים: שלושה שופטים - נשיא בית המשפט העליון ושני שופטים נוספים של בית המשפט העליון; שני שרים - שר המשפטים, שהוא יושב ראש הוועדה, ושר נוסף; שני חברי הכנסת; שני נציגים של לשכת עורכי הדין. סעיף 7(ג) לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984 (להלן - החוק), מורה כי החלטות הוועדה, למעט במקרה חריג אחד, מתקבלות לפי כלל הכרעה של רוב רגיל, כלומר על דעת רוב חברה שהשתתפו בהצבעה.

בית המשפט העליון הוא בעל מעמד בכיר במערכת השפיטה. לבית המשפט העליון סמכויות נרחבות, והלכה

חבר הכנסת גדעון סער

* הצעת חוק מס' פ/2002/17: הועברה לוועדה ביום ט"ז באייר התשס"ח (21 במאי 2008).
י ס"ח התשמ"ד, עמ' 198. התשס"ח, עמ' 537.